

ГОДИНА 1.

БЕОГРАД 25 ДЕЦЕМБРА 1883.

БРОЈ 2 и 3.

ЛИСТАК

ЗА ПОЗОРИШНУ И ОСТАЛЕ УМЕТНОСТИ И ЗА ЛЕПУ КЊИЖЕВНОСТ

ИЗЛАЗИ ТРИ ПУТ ПРЕКО НЕДЕЉЕ. — СТАЈЕ ЗА СРБИЈУ 80 ПАРА ДИВ. МЕСЕЧНО. —
ГОДИШЊЕ 8 ДИНА. — ЗА ОГЛАСЕ ПЛАЋА СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 5 П. Д. — УРЕДНИШТВО
И АДМИНИСТРАЦИЈА У ТРГОВАЧКОЈ ШТАМИРАРИЈИ

ИЗ ЛИРА

(шекспир)

Тешка судба пола боли
Када има ко те воли,
Ша свак' болак, што те цвели,
С тобом споши, с тобом дели.
А спошиш ли боле сам —
На души ти сини кам :
Где год станеш, да ода'неш.
У души ти с' мрко стужи —
Чини ти се свет се руши !
А већ није, није тако —
Души ти је слатко, лако,
Лак је терет, лака туга
Кад уза се имаш — друга.

м. п. ш.

ЧОВЕК НА СВОМЕ МЕСТУ.

(ПРИЧА).

(ПАСТАВАК)

Ако не знаш кад министар слави, златај Ранка. Ако желиши знати важне новости, удружи се с Ранком. Ка је уз митрополита, као уз администратора, — и то Ранко зна. О тополској афери да ти каже у прстима, било је из ког села пушкарено, и било ће их се јоште пушкарати. О Крагујевачкој црвеној застави имаће најтачније белешке, све по имену оволовик професора, оволовик писара, оволовик трговчика. О копривничком устанку говорио је поуздано, кло освојим љубазницама, све до ситних ептица: о грдним бојевима, о народној војсци, о побијеним начелницима крајинском и приоречком, о архимандриту буловском Јосифу, кога су прео

везали за дуд, па онда стражаријо претерали иза граници нове копривничко салашне државе. Није чудо што се овака сvezнaliца појављивала свуда и на сваком месту: на игрискама и на бандетима, на ручковима и по свима балним салонима и вечерњим забавама.

Ноборник чистога морала, а до по иоки никад код кује. Строг судија за слабости срца, а ипак му бележница све самих сумњивих женских фотографија. Чува уста о развратној и безбожној младежи, а никад у цркви ван о народним и дворским светковинама. И он ће с нама у тужбу на изразни нехат према својој књизи, а сам их никад не купује. И узвикнуће како се не пегује музика, ни живопис, ни лепе уметности, а никад ни у позориште, ни на села, ни на концерте. Кад је: вачи! — оволовика уста, а кад је: виј! онда ил је тежи на језику или тупљи на ушима.

У јесенњем оделу најновијег кроја шета се наш Ранко данас по Кали-мегдану. Ту лови своје лаковерне, па им одреши језике као шљивовицом анетит. Он се само умудри, узбиши, а они све до ситних црева, као по-кајаница пред духовником — исповедником. На кад тако покушује све, отише се из Теразије па по свима угловима где се куни беснослен чиновник. Ту истреса своју најновију робу, а радознали слушаоци топе се од заједништва.

Аустрија зна шта зна. Ја сам вам то увек говорио! Узвикне, праштајући се од својих раздраганих душашалаца. А сад добогом!

Културно
наслеђе
Србије

— Та још једну, господин Ранко! Ви чују слушаоци.

— Не могу. Скучо ми је време: време је новац. А ви знате да сам ја Енглез. Памтите што вам рекох: Аустрија зна шта зна.

Ранко подази, а за њим један стари финансијски чиновник.

— А, Бога вам — кажите ми повериљиво: шта се то кува отуда из прека. Видим да нешто иније онако најчистије.... Такле има нешто?

— Нешто! Понови Ранко подругљиво не гледаји свога пратиоца... Велики је казан та премудра Аустрија, скување вам она и слонове кости.

— Такле се доиста нешто тамо кува?

— Кува, мој драги господине.

— Зло?

— А какво сте добро видели о туда?

— Да, да, уздахне добри чичица, умеравајући кораке у што бољи чиновнички ход.... Видите, драги господине Ранко, (почење за тим са свим озбиљно). — Аустрији треба фронт!

— Мислите економни рат? Пита Ранко исто онако подсмешљиво као пре.

— Јест, ништа друго него то.

На то је стара ствар: Аустрији вала поткратити пешеве Али шта ћете, ми се не слушамо: наши државници мисле да су....

И ту Ранко заста да се промисли, а стари финансијски чиновник сави у другу улицу.

— Стара будало! Промрмља Ранко настављајући даље пут... Још ће и таке изветреле главе туцати у камените сводове велике политике. Будало!

Ту се сукоби Ранко с једним вишем официром.

— Шта вам се чини, господине Ранко. Бонту турфа!

— Турфа боме.

— Задо!

— Задо!

— Ја мислим да су то аустријска масла? поче официр.

— Каква аустријска масла! осече се зловољно господин Ранко.

— Но? И ту официр радознalo уважи сузне очи у г. Ранка.

— Аустрија гледа своје ми своје послове. Откуд да нам је она крива баш за све? За што јој чините неправду?

— Господине!... Поче с већом жестином официр, стари антагониста суседне државе.

— Шта хоћете тим да кажете? настави господин Ранко... Ви мислите како хоћете, ви питате срце, а ја ђу..... (ту се такну прстом у чело) Разум нам вели: не дражите никад јачег од себе. Аустрији ласка и сама горда Русија — а шта смо ми? Ја сам за најтешњи савез са Аустријом. Ви се мрштите? Шта ћете, то је судбина наше политике. Срце на страну! Опет вам кажем мудрост, мудрост, мудрост.

Официр саже главу, па без богом остај отисну се даље журнијим кораком. Ранку, остављену, не би најправије што затегну тако. «Али, машљаше у себи, ономе сам казао како управо мислим, а овоме....» Боље нек ге у официрској касини мисли о мени и мало друкучије. Опортуно је дана мало важити и као аустроман.«

Пред министарством иностраних дела читав карван кола. Коњи опустили главе од дугог чекања. Да ли је горе министарска седница или доле савет доктор ки? Можда и једни и други испитују отроване дробове, ови невиних жртава сировости они искидану и разрирену утробу народну. Према колима, на противној страни, стала под кестеде цва непозната попа, један из вишега клира, други обичнијег палилулско-казиесенског «причета.» Један завалио читакију па о горњу уску упро палицу; други, бештанин, с бројанином у орукавићеним рукама